

Helsingfors/Mariehamn 14.4.2008

Nr 16/08

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
17.3.2008, nr 40/2008.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om byggnaders energiprestanda, antagen av lagtinget 17.3.2008.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

Landskapslagen är en s.k. blankettlag, enligt vilken följande rikslagstiftning med vissa i landskapslagen angivna avvikelser görs tillämplig i landskapet:

1. lagen om energicertifikat för byggnader (FFS 487/2007), och
2. lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem (FFS 489/2007).

Ändringarna i riksförfattningarna skall tillämpas i landskapet från det de träder i kraft i riket. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om energicertifikat för byggnader ankommer på miljöministeriet skall i landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

Syftet med den antagna rikslagstiftningen är att få dem som projekterar byggnader, byggherrarna, byggarna, ägarna och användarna att i större utsträckning än tidigare fästa uppmärksamhet vid energianvändningen och möjligheterna att minska den både i nybyggen och i det befintliga byggnadsbeståndet.

Lagstiftningsbehörigheten

I en landskapslag kan enligt 19 § 3 mom. i självstyrelselagen för vinnande av enhetlighet och överskådlighet intas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. Intagande av sådana stadganden i en landskapslag medför inte ändring i fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet.

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen tillkommer lagstiftningsbehörigheten landskapet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Landskapslagen gäller även byggnads- och planväsendet, bostadsproduktion, natur- och miljövård och näringsverksamhet på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 7, 10 och 22 punkterna i självstyrelselagen med vissa undantag varom nu inte är fråga.

Landskapslagen utgör en implementering av EG-direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda (nedan direktivet). Direktivet föreskriver vissa skyldigheter för medlemsstaterna. Med anledning härav konstateras att lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten mellan landskapet och riket är för Ålands del fördelad på det sätt som anges i självstyrelselagen när åtgärder vidtas i Finland med anledning av beslut som fattas inom Europeiska unionen. Av de förpliktelser som åvilar Finland på grund av medlemskapet i Europeiska unionen följer i förhållandet mellan riket och landskapet att landskapet är skyldigt att verkställa direktiven inom de områden som faller inom landskapets lagstiftningskompetens. Det faller härvid även inom landskapets kompetens att utpeka vilka myndigheter som utför de uppgifter som hör till landskapets behörighet. I landskapslagens 2 § anges i enlighet härmed att de förvaltningsuppgifter som enligt lagen om energicertifikat för byggnader ankommer på miljöministeriet, skall i landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet. Eftersom denna bestämmelse inte närmare preciserats kan den dock leda till oklarhet vid tillämpningen, men föranleder ingen anmärkning ur behörighetssynpunkt.

I landskapslagens 4 § berättigas landskapsregeringen att inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om energicertifikat för byggnader skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de avvikelser som landskapsregeringen bestämmer. Med anledning härav konstateras att enligt 21 § i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag skall dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter

samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § i grundlagen. Detta innebär att det tydligt skall framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Enligt sin ordalydelse är delegeringsstadgandet i 4 § i landskapslagen vagt till den del det bemyndigar landskapsregeringen att göra ändringar i bestämmelser som utfärdats med stöd av rikslagen. Innehållet i delegeringen preciseras och begränsas emellertid av den reglering som finns i landskapslagen. De ändringar som landskapsregeringen kan göra i förhållande till riksförfattningarna begränsas genom att landskapsregeringen endast kan utfärda förordningar inom landskapets behörighet. Dessutom avser stadgandet ändringar i riksförfattningar på förordningsnivå eller lägre nivå. Mot denna bakgrund föreligger ingen behörighetsöverskridning.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Olsson.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare